

BEREDSKAPSPLAN FOR BEITEBRUK I SØR-FRON 2022

Utarbeidet av Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor i samarbeid med beitelagene i Sør-Fron kommune. Beitelagene i Sør-Fron kommune er Børkdalsfjellet beitelag, Gjerdseter og Vallen beitelag, Vestkjølen beitelag og Østkjølen og Vuludalen beitelag. De 3 førstnevnte på Vestkjølen og det siste på Østkjølen.

Bakgrunn

Hovedmålet med en beredskapsplan er å sikre velferden for husdyr på utmarksbeite gjennom:

- forebygging av tap og skader
- dokumentere og organisere beitebruken slik at unormale akutte forhold i beiteområdene som syke/skadde dyr, rovviltangrep/-skader og ettersanking blir håndtert så godt som mulig.

Økning i tap av husdyr på utmarksbeite, og større krav til beitebrukerne når det gjelder dokumentasjon av tap, gjør at det vil være nyttig å ha en beredskapsplan. Planen vil gi en oversikt over de tiltak som beitebrukerne faktisk gjennomfører, som ansvarsfordeling ved skadefunn, gjennomføring av skadefelling, akutt sankning, ettersanking m.m.

Beitebruksplan

Kommunestyret vedtok 28.04.2015 kommunedelplan for beitebruk Sør-Fron 2014-2026.

Beredskapsplan

Beredskapsplanen omhandler rutiner for varsling ved rovviltsituasjoner, skadefellinger og sjukdommer. Planen omtaler også rutiner for tilsyn, sankning, ettersanking, ivaretagelse av beitedyrene, informasjon, media, beredskapsarealer, flytting av dyr, krisehåndtering og elektronisk overvåking. Planen gjelder for kommende beitesesong.

Framtid:

Beredskapsplanen skal i fremtiden i sin helhet gå inn som en del av den vedtatte beitebruksplanen i kommunen. Her må det vedtas at den rulleres med fastsatte mellomrom, og særlig i forhold til beredskapen må den på noen punkter gjennomgås hvert år.

Tema:	Ansvarlig:
<i>Tilsyn i beiteområdene:</i> <ol style="list-style-type: none">1. Infoskriv og beredskapsplan sendes til alle medlemmene i beitelaget før beitesesong2. Det opprettes SMS gruppe for alle beitebrukere/gjeter(e) i eget beitelag.3. Utarbeidelse av tilsynsliste for hele beitesesongen. Sendes alle medlemmer i beitelaget4. Signert tilsynslogg føres for alt tilsyn, spesifisert i ordinært og ekstraordinært. Loggen skal inneholde:<ul style="list-style-type: none">• navn på den som har utført tilsynet	<ol style="list-style-type: none">1. Styret i beitelaget2. Styret i beitelaget3. Styret i beitelaget4. Beitebruker/gjeter5. Styret i beitelaget6. Beitelagslederne i aktuelle beitelag koordinerer. Her kan også valgt koordinator eller beredskapsgruppa brukes.

<ul style="list-style-type: none"> • dato, antall timer brukt, antall km kjørt • området for tilsyn (gjerne med kart og GPS sporlogg) • status og type tilsyn som er utført (ordinært tilsyn, utvida tilsyn og kortvarig intensivt tilsyn) • Sanking og ettersanking <p>5. Sammenfattet rapport for tilsyn og sanking i beitesesongen. Leveres landbrukskontoret senest 1. november.</p> <p>6. Eventuelt samarbeid med flere gjeterlag dersom det blir registrert store tap i avgrensede områder. Beredskapsgruppa varsles</p>	
<p><i>Varslingsopplegg ved kadaverfunn:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Varsle beitelagsleder 2. Varsle dyreeier 3. Varsle SNO (Statens naturoppsyn) i samråd med tilsyn/dyreeier hvis de sammen synes dette er påkrevet 4. Varsle alle i beitelaget og kommunal vakttelefon ved alt fra dokumentert til usikker rovviltskade og eller andre viktige hendelser i beitelaget. 5. Kadaversted merkes med merkebånd eller lignende, bilde tas og GPS-koordinater noteres ned. Bruk av Beitesnap anbefales. Kadaveret dekkes til. <p>1. Vakttelefon sender ut sms til beitelagslederne ved melding om nærliggende rovviltobservasjoner og skadefunn fra SNO.</p> <p>2. Det er viktig at beitelagsleder</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tilsyn/gjeter/den som finner kadaveret 2. Tilsyn/beitelagsleder/valgt koordinator i beitelaget 3. Beitelagsleder/valgt koordinator i beitelaget 4. Beitelagsleder/valgt koordinator i beitelaget 5. Tilsyn/gjeter – den som finner kadaveret <ol style="list-style-type: none"> 1. Kommune 2. Beitelagsleder/valgt koordinator i beitelaget

videresender denne informasjonen til sine medlemmer. Ved varsling av skadefunn/ rovviltobservasjoner er det viktig at det føres raskt tilsyn i aktuelle områder, men alt slikt tilsyn må imidlertid planlegges i samråd med koordinator/fellingsleder.	
<p><i>Organisering ved skadefelling:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dokumentert skade av SNO 2. Søknad om skadefelling til Statsforvalteren 3. Gi skadefellingstillatelse 4. Gjennomføring av skadefelling 5. Ved et fellingsforsøk er det behov for dialog. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Beitelagsleder/dyreeier varsler vakttelefonen 2. Kommunen 3. Statsforvalteren eller miljødirektoratet 4. Kommunalt skadefellingslag 5. Skadefellingsleder, beitelagsleder/koordinator, kommune og statsforvalteren.
<p><i>Jaktlag:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Oppnevne jaktlag som skal stå for skadefelling og jaktlagsleder. ▪ Opplæring av jegere. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunen 2. Kommunen
<p><i>Akutt tiltak, FKT midler:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kadaverhund, ekstraordinært tilsyn, utsatt slipping, tidlig nedsanking, etc. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Beitelagsleder tar fortløpende kontakt med kommunen ved behov for midler til akutt tiltak. Kommunen søker statsforvalteren om midler. Det er viktig at tiltakene omsøkes før de iverksettes, og rapporteres utført innen oppgitt frist fra kommunen.
<p><i>Beredskapsarealer:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beitelagene må/bør ha beredskapsarealer tilgjengelige <ol style="list-style-type: none"> a) Beredskapsarealer for en eventuell akutt situasjon. Arealene skal være egnet til å ta inn dyr for å sjekke for rovviltskader i en akutt situasjon og for å kunne samle dyrene i en kort periode. Disse bør eller kan ligge i nær tilknytting til sanke/skillekvever. b) Beredskapsområder eller plan for dette for en lengre pågående situasjon. 2. Kommunene kartfester sankekvever og beredskapsarealer, og lager en oversikt. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Beitelagene 2. Kommunen
<i>Krisehåndtering:</i>	

<ol style="list-style-type: none"> 1. Beredskapsgruppa kobles inn eller kobler seg selv inn. 2. Ved større rovviltangrep gir kommunal vakttelefonen beskjed til landbrukssjefen om krisesituasjoner. 3. Berørte beitebrukere med store tap 4. Landbrukssjef varsler kriseteamet i kommunen. Kriseteamet samarbeider med beredskapsgruppa. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Beredskapsgruppa/kommunen 2. Kommunen 3. Beredskapsgruppa 4. Kommunen
<p><i>Flytting av dyr:</i> I gitte akuttssituasjoner kan det bli behov for å flytte dyr ut av beiteområdet for en kort eller lengre tidsperiode. Det koordineres flytting av dyr ved driving til egnede samlekvær/beredskapsarealer. Dette kan også medføre transport i samarbeid med dyreeiere og eller slakteribiler i området.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dyreeier/beitelag
<p><i>Varslingsopplegg ved sykdomsutbrudd:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mattilsynet, praktiserende veterinær og kommunen varsles dersom det er mistanke om sykdomsutbrudd i et beiteområde. Dyreeier har ansvar for sine egne dyr med bakgrunn i dyrevelferdsloven. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dyreeier Beitelagsleder/beitelag/beredskapsgruppa kan hjelpe til som støttespillere.

<p><i>Rutiner før beiteslipp</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vurder beitet og slippstedet 2. Før liste over tap av dyr før utmarksbeiteslipp 3. Kun friske og robuste dyr slippes på utmark. Lam som slippes må ha mora med. 4. Slippliste med individnr. som viser søye/lam forhold og eventuelt søyer uten lam. 5. Parasittbehandling i samråd med veterinær 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dyreeier, gjerne og helst i samarbeid med andre beitebrukere i beitelaget. <p>2-5: Dyreeier</p>
<p><i>Rutiner i en akuttsituasjon</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oppfølging av skadde dyr. Ved rovviltangrep følges dyrene opp ved å undersøke for skader. Skadde dyr avlives. Det settes inn tiltak for å redusere skade (sank og tilsyn, eller prioritet 1: skadefelling) 2. Kadaverhåndtering. Leveres med kadaverbil der det er praktisk mulig. 	<p>1-2: Beitelaget i samråd med dyreeier og gjerne etter råd og hjelp fra beredskapsgruppa. Veterinær eller Mattilsynet bør også kobles inn.</p>
<p><i>Rutiner ved sanking</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sank i god tid. Hovedsanking må være gjennomført i god tid før eller senest 25. september. Viktig med informasjon mellom beitelagene i området for å sikre at alle dyr blir sanket. 2. Oppdater sankeliste fortløpende som koordineres mot slippliste. 3. All sanking etter 25. september må gjøres slik at absolutt alle dyr blir tatt med. Dyr som ikke blir tatt med må varsles alle i beitelaget og alle andre beitelagsledere i området. 4. Alle varsler om gjengående dyr må følges opp og varsles om til alle i beiteområdet. Slike hendelser må også varsles om og dokumenteres når sanking av disse er gjennomført. 5. Evaluering av sesongen. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Beitelaget. Alle som sanker tar med alle dyr i sitt naturlige beiteområdet. Varsle om dyr som går igjen til beitelagsleder. 2. Dyreeier 3. Dyreeier 4. Dyreeier/beitelagsleder 5. Alle. Kommunene kaller inn til møte før neste års beitesesong.

<p><i>Elektronisk overvåkning</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Radiobjeller 2. Saltsteinsavlesere 3. Oppfølging i beitesesongen. 4. Vedlikehold av utstyret. 5. Kartlegging av og behov for utstyr/type utstyr 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dyreeier/beitelaget 2. Beitelaget 3. Dyreeier/beitelaget 4. Dyreeier/beitelaget i samråd med Oppland Radiobjøllelag 5. Beitelag/dyreeier
<p><i>Gjerder og bygninger</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kontroll og vedlikehold av gjerder og bygninger i beiteområdet 2. Tilsyn av dårlige gjerder og informasjon om grunneiers plikter i infobrosjyre 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Beitelagene oppfordrer grunneiere og beitelagsmedlemmer til å følge opp dette. 2. Mattilsynet, dyrevernnemda og kommunen utfører tilsyn av dårlige gjerder. Kommunen sender ut informasjon om grunneiers plikter i infoskriv.
<p><i>Informasjon</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Informasjon/oppslag i beiteområdene for turgåere med navn på kontaktpersoner og tlf.nr. Se over de infoplakater som er hengt opp for turgåere og fornye disse ved behov. 2. Informasjon/oppslag om båndtvang. 3. Infobrosjyre utarbeidet av Statsforvalteren i Innlandet og SNO 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Beitelaget 2. Beitelaget 3. Distribueres til alle medlemmer i organisert beitebruk fra Statsforvalteren/SNO.

VIKTIGE TLF NR

	Navn	Telefon	e-post
Børkdalsfjellet sausankingslag	Pål Egil Rønn	909 57 713	pe@ronn.no
Gjelseter og Vallen beitelag	Stig Grytting	913 06 750	post@grytting.com
Vestkjølen beitelag	Kjetil Nyhus	952 00 049	kjetilnyhus@gmail.com
Østkjølen og Vuludalen beitelag	Lars Ole Auglestad	913 42 140	l-augle@online.no
Ryssland beitelag	Ikke i drift		
Skadefellingslaget i Fron	Jan Ivar Svendstad Terje Stian Bjørke Lars Ole Auglestad Hans Bilben	900 86 488 901 06 384 913 42 140 907 91 606	jani-sv@online.no
Vakttelefon for Ringebu, Sør-Fron og Nord-Fron	Bemanna 07.00-22.00	948 78 944	
Beredskapstelefon skadefelling Statsforvalteren i Innlandet	Bemanna 08.00-21.00	970 29 840	
Statsforvalteren i Innlandet		612 66 000	
Norske kadaverhunder	Akuttberedskap 07.00.- 22.00 Jonny Mathisen Kristian Kronberget	913 43 554 482 30 371 952 77 694	jonn-ma@online.no krkronbe@bbnett.no
Mattilsynet		22 40 00 00	
Beredskapsgruppa i Fron	Marthe Dypdalen	915 48 144	mdypdalen@yahoo.no

SNO		
Område	Rovviltkontakt	Telefon
Rovviltansvarlig Oppland	Esben Bø	957 22 733
Rovviltansvarlig Oppland	Ole Knut Steinset	464 48 657
SNO Rovvilt – fellingsleder	Lars Gangås	416 10 881
Midt-/Sør-Gudbrandsdal	Christen Bårdsløkken	911 53 729
	Eivind Fossum	911 29 562
	Odd Steinar Granheim	975 60 167
	Hans Mathias Ulberg	993 52 858